

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

A Model for Innovative Leadership to Quality Organization of School
Administrators under the Office of Phitsanulok Primary Educational
Service Area Office 1

กาญจนา สภาภักตร์¹ และ นงลักษณ์ ใจฉลาด²

Kanchana Saphaphak¹ and Nongluck Jaichalad²

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

Graduate School, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok, Thailand

Corresponding Author, Email: kanchana0932139755@gmail.com¹

Received: 2025-04-04; Revised: 2025-10-29; Accepted: 2025-10-30

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากร ได้แก่ สถานศึกษา จำนวน 112 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา จำนวน โรงเรียน 86 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ และครู รวมทั้งสิ้น 258 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึก และแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) การบริหารความเสี่ยง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 6) ความคิดสร้างสรรค์ 2. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตรวจสอบร่างรูปแบบและคู่มือ จำนวน 9 คน พบว่ามีความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ส่วนความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสมของคู่มืออยู่ในระดับมาก ประเมินรูปแบบและคู่มือโดยใช้แบบสอบถาม ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของคู่มือ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objective of this research article were 1) To analyze the components of Innovative Leadership to Quality Organization of School Administrators and 2) Level of innovative Leadership to Quality Organization of School Administrators under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. Population in this research consisted of 112 schools

from 86 schools, by open table (R.V. Krejcie & D.W. Morgan, 1986, p. 345) stratified random sampling administrators head of academic affairs and teachers of 258 the sample was gained by simple random sampling. The instruments used in the were memo and questionnaires (Rating Scale) 5 level. The data ware analysis included mean and standard deviation. The result showed that; 1) The results of the components analysis of the Innovative Leadership to Quality Organization of School Administrators under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1 sides of 6 : (1) vision change, (2)teamwork and participation, (3)innovative in Organization, (4)risk management, (5) use of information and communication technology, and (6) creative thinking The result showed that; 2) The innovative Leadership to Quality Organization of School Administrators under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1 was high in overall level. When side eace aspect, it was revealed that the innovative Leadership to Quality Organization of School Administrators at the highest level was creative thinking. The second highest was teamwork and participation, and the Innovative Leadership to Quality Organization of School Administrators at the lowest level was risk management.

Keywords: Model for Innovative, Leadership to Quality Organization, School Administrators

บทนำ

รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย หรือโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล คือ ประเทศไทย 4.0 หรือ Thailand 4.0 เป็นการพัฒนาประเทศ โดยนโยบายเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (สุภิญญา แซ่มซ้อย, 2562) ดังแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ที่กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีเป้าหมาย ให้คนไทยมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ สร้างและพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรมให้กับประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562, น. 9) ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2566-2570 ที่กำหนดยุทธศาสตร์ มุ่งผลักดันประเทศไทยให้ไปสู่ประเทศนวัตกรรมเป็นประเทศที่พร้อมเติบโต และสามารถสร้างนวัตกรรม อันนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนประเทศ (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2566) จากการที่รัฐบาลประกาศนโยบายการพัฒนาประเทศไทยแบบไทยแลนด์ 4.0 ขึ้นมา ทำให้เกิดกระแสการตื่นตัวกับคำว่า นวัตกรรม (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, 2566) การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนให้สามารถพัฒนาผลงาน ผลผลิตและนวัตกรรมจากการเรียนรู้ การศึกษา 4.0 เป็นยุคสร้างนวัตกรรม ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ (จิตติมา วรณศรี, 2563) นวัตกรรมมีความสำคัญต่อองค์กรและถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า โดยการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อให้องค์กรสามารถแข่งขัน และสร้างความมั่นคง มั่นคงให้กับองค์กร ซึ่งองค์กรจะต้องคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการดำเนินงาน หรือจากสภาพปัญหาเพื่อหาแนวทาง วิธีการ หรือกระบวนการใหม่ๆ ที่จะพัฒนาคุณภาพขององค์กรเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล (พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต, 2565)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการศึกษา ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำ คือ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนา ให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะความเป็นผู้นำในการจัดการบริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนทัศนคติ และความสามารถ ในการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมสามารถ

เรียนรู้ทักษะใหม่ๆ และกรอบทำงานที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์มาเปลี่ยนเป็นการกระทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเรียนรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติ ให้เป็นผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยคำนึงถึง 2 ประเด็นหลัก คือการนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำและการเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการเกิดนวัตกรรมต่างๆ ในเวลาเดียวกันได้นำความคิดเชิงนวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมต่างๆ ในองค์กรอีกด้วย ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีหน้าที่หลักในการเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมนวัตกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) สอดคล้องกับ Horth & Buchner (2014) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการคิดเชิงนวัตกรรมไว้ว่าเป็นการคิดที่จำเป็นสำหรับผู้นำเชิงนวัตกรรม ที่ทำให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีนวัตกรรมและศักยภาพในการแข่งขันอยู่ตลอดเวลา ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ตลอดจนความซับซ้อนของปัญหาและสภาพการณ์ต่างๆ ที่เพิ่มสูงขึ้น

จากความสำคัญ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพ ผู้การผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต ทักษะการคิด และทักษะด้านเทคโนโลยีตามคุณลักษณะของเด็กไทยในยุค 4.0 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำถือเป็นกระบวนการที่ผู้นำใช้ในการชี้นำและกระตุ้นทีมงานหรือองค์กรเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ผ่านการกำหนดทิศทาง การดำเนินงานและการตัดสินใจที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กร (Bass, 1990) ภาวะผู้นำมีความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในทีมงาน ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Northouse, 2018) คุณลักษณะสำคัญของผู้นำ ได้แก่ วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ความสามารถในการสื่อสารและตัดสินใจ รวมทั้งความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ (Goleman, 2000)

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นความสามารถของผู้นำในการกระตุ้นการคิดสร้างสรรค์และสนับสนุนการนำเอานวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาใช้ในองค์กร (Sosik & Godshalk, 2000) นวัตกรรมหมายถึงการสร้างหรือปรับปรุงสิ่งใหม่ๆ ที่มีคุณค่า ซึ่งสามารถเป็นผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือบริการที่มีความแตกต่างจากที่เคยมีมาก่อน (Schilling, 2008) การนำภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้มีความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงและการทดลองที่สามารถนำไปสู่การเติบโตและความยั่งยืนขององค์กร (Kanter, 2006)

แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารสู่องค์กรคุณภาพ

การบริหารสู่องค์กรคุณภาพมุ่งเน้นการปรับปรุงและรักษาคุณภาพในทุกระดับขององค์กร เพื่อให้การบริการหรือผลิตภัณฑ์ตรงตามความคาดหวังของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง (Deming, 1986) แนวทางที่สำคัญในกระบวนการนี้คือการบริหารแบบ Total Quality Management (TQM) ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกคนในองค์กร การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และการตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูล (Oakland, 2014) TQM ช่วยสร้างวัฒนธรรมการให้ความสำคัญกับคุณภาพและความพึงพอใจของลูกค้า โดยมีหลักการที่สำคัญเช่น การมีส่วนร่วมของพนักงานทุกระดับ การปรับปรุงกระบวนการ และการจัดการความสัมพันธ์กับลูกค้า (Juran, 1992)

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนา

รูปแบบคือโครงสร้างหรือแนวทางที่นำมาใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ (Kotter, 1996) การสร้างและพัฒนาารูปแบบสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการจัดการ รูปแบบการบริหารงาน หรือรูปแบบการพัฒนาองค์กร ซึ่งต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร (Pugh, 1990) การสร้างรูปแบบที่ดีต้องมีความยืดหยุ่น รองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าและตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Kotter, 1996) การพัฒนารูปแบบใหม่ๆ ต้องใช้กระบวนการเรียนรู้จากการทดลองและการวัดผลจากข้อมูลที่ได้รับ (Senge, 1990)

โดยสรุป การทบทวนวรรณกรรมครั้งนี้ได้สร้างกรอบแนวคิดเชิงบูรณาการที่เชื่อมโยงระหว่าง ภาวะผู้นำ (Leadership) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) การบริหารสู่องค์กรคุณภาพ (Quality Organization Management) และกระบวนการพัฒนาโมเดล (Model Development Process) โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหารสามารถนำภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมาใช้ในการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัยรวม 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยการศึกษาเอกสาร ส่วนที่ 1.2 การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยใช้แบบสอบถาม ส่วนที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้วยการศึกษารายงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ส่วนที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยการสัมมนาประชาพิจารณ์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จากการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการศึกษารายงานวิจัย จำนวน 13 คน ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ดังตาราง

ตารางที่ 1 สัณเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการ/นักวิจัย	องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา												ความถี่	ร้อยละ	
	ณิชาพร หวานสนิท และพรณี สุดเกตุ (2565, น.133)	นันทิยา ยิ้มรักษา (2565, น. 883-884)	ปิยะวรรณ บริหารพานิช (2565, น. 48)	พิมพ์ไธ เหล่าพิมพ์ และสุชาติดา บุบผา (2565, น.2202)	กฤษฎา คำมา และชัชชรีญา ไบลี (2566, น. 62)	กิ่งฟ้า ภิรมย์ญาณ และชนมณี ศิลานุกิจ (2566, น.12-13)	ธนวัชร สิทธิชาติบุรณะ (2566, น. 431)	นฤมล แจ่มสว่าง และกรรณิกา ไวโสภา (2566, น.391-394)	ปาริชาติ จันทร์ สมุทร (2566, น.65)	สุนทร อร่ามเรือง และคณะ (2566, น.267)	Gliddon (2006)	De Jong and Den Hartog (2007)			Chuang (2010)
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13	100
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	92
3. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13	100
4. ด้านการบริหารความเสี่ยง	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓				8	70
5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	11	85
6. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	✓													1	8
7. ด้านความคิดสร้างสรรค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	12	92
8. การมีจริยธรรมและตรวจสอบได้								✓						1	8
9. ด้านการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรการสร้างนวัตกรรม									✓		✓	✓		23	10
10. ด้านการส่งเสริมและให้การสนับสนุนครูและบุคลากรพัฒนาตนเอง									✓		✓	✓		23	10
11. บทบาทอำนาจและการเมือง											✓			1	8
12. บทบาทอำนาจและการเมือง											✓			1	8

จากตาราง 1 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาใช้นักวิจัย จำนวน 13 คน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หลักการพิจารณาความถี่ที่สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิจัยที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป จาก 13 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50 ขึ้นไปตามเกณฑ์ของ (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2559, น.96) ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) ด้านการบริหารความเสี่ยง 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 6) ด้านความคิดสร้างสรรค์

ส่วนที่ 1.2 ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร หัวหน้าวิชาการ และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 258 คน ด้วยแบบสอบถามความ

คิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ข้อ	องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	n = 258		ระดับ	
		\bar{X}	S.D.	ความคิดเห็น	อันดับ
1	การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.17	0.88	มาก	3
2	การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	4.19	0.88	มาก	2
3	การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.03	0.93	มาก	5
4	การบริหารความเสี่ยง	3.97	0.93	มาก	6
5	การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.05	0.93	มาก	4
6	ความคิดสร้างสรรค์	4.20	0.86	มาก	1
รวม		4.10	0.90	มาก	-

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดสร้างสรรค์ (\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.86) รองลงมา มี 5 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.88) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.88) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.93) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.93) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการบริหารความเสี่ยง (\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.93)

ส่วนที่ 1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้วยการศึกษารองเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เกี่ยวกับ 1) ปัจจัยการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 2) กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้วยการศึกษาศาสนสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best practice) จำนวน 3 แห่ง เกี่ยวกับ 1. ปัจจัยการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แบ่งประเด็นรายด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) ด้านการบริหารความเสี่ยง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 6) ความคิดสร้างสรรค์ 2. กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ปัจจัยนำเข้า 4) กระบวนการ 5) ผลผลิต

ขั้นตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 การยกร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 มายกร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ตามองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการจัดการ องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต องค์ประกอบที่ 6 ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 7 ผลกระทบ และองค์ประกอบที่ 8 เงื่อนไขความสำเร็จ ด้วยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work shop) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน ส่วนที่ 2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ตามองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการจัดการ องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต องค์ประกอบที่ 6 ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 7 ผลกระทบ และองค์ประกอบที่ 8 เงื่อนไขความสำเร็จ ด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน โดยมีความถูกต้องและเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความถูกต้องของคู่มือในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสมของคู่มือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ขั้นตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการจัดการ องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต องค์ประกอบที่ 6 ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 7 ผลกระทบ และองค์ประกอบที่ 8 เงื่อนไขความสำเร็จ โดยการสัมมนาประชาพิจารณ์ (Public Hearings) จากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 จำนวน 258 คน ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของคู่มือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการศึกษารายละเอียดของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่ามี จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) การบริหารความเสี่ยง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 6) ความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ ศึกษาชั้นที่ 1 คือการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลให้ทุกองค์ประกอบมีความสำคัญต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Chang, 2010) พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) การบริหารความเสี่ยง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 6) ความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรี อร่ามเรือง และคณะ, 2566, น. 267) พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) การบริหารความเสี่ยง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ

สื่อสาร 6) ความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชร์ สิทธิชาติบุรณะ , 2566) พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 6 ด้าน ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) การบริหารความเสี่ยง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 6) ความคิดสร้างสรรค์

ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้ 1.1 การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง พบว่าอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถมองเห็นภาพในอนาคต สามารถกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนพร้อมรับฟังความคิดเห็นเข้าใจถึงบริบทของสถานศึกษา ทำให้บุคลากรทุกคนยอมรับ เชื่อมั่น และเต็มใจที่จะปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยผู้นำจะต้อง มีความคิดที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวไกลสู่การสร้างนวัตกรรมอยู่เสมอ มีการสื่อสารการดำเนินการตามวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของประรัตดา ไจเมตตา และกฤษณก ดวงชาต (2566) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา ยัมรักษา (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ พบว่า การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมาก 1.2 การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงความความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญ โดยใช้กระบวนการทำงาน และการสร้างทีมงานแนวใหม่ และการเป็นผู้นำทีมที่มีคุณภาพ โดยอาศัยการร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงาน มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัย ฉันทากร ศรีสุข และสรุณณิ อุเสินยาง (2565, น. 9) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับความเป็นองค์กรนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชายแดนใต้ พบว่า การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์พิไล เหล่าพิมพ์ และสุชาติ บุปผา (2565) พบว่า การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 1.3 การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในองค์กร ให้บุคลากรได้พักผ่อนและไม่เครียดกับงานมากเกินไป จัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการแห่งการสร้างสรรค์ พัฒนาทักษะผ่านกระบวนการที่หลากหลายเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรม พัฒนาสมรรถนะด้านนวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชนิดา การิรัตน์ และ ยุวธิดา ซาปัญญา (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ภิรมย์ญาณ และชนมณี ศิลานุกิจ (2566) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพตะวันออก พบว่า การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก 1.4 การบริหารความเสี่ยง พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาต้องกล้าทำหรือปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่ ๆ แปลกใหม่ เตรียมความพร้อมที่จะยอมรับและร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ การระบุน ความเสี่ยงวิเคราะห์ความเสี่ยงเป็นกระบวนการใช้ปัจจัยควบคุม เพื่อให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจ

เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาเกิดความเสียหายจากเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต มีผลกระทบต่อการทำงานน้อยที่สุด อีกทั้งมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพพร เต็มดวงศ์ และกิจพิณัฐ อุสาโท (2566) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอุดรธานี พบว่า การบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอาพันธ์ คอลออาแซ และ อิบรอฮิม สารีมาแซ (2566) ได้ทำการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก 1.6 ความคิดสร้างสรรค์ พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความรู้คิดค้น ศึกษา วิจัย ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ รวมถึงความสามารถในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ได้หลายรูปแบบ บูรณาการความคิดหลากหลายรูปแบบ สามารถสร้างทางเลือกใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ หาแนวทางพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชิตา บุญเทียม และ ศิริพงษ์ เสาภายน (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนในกลุ่มศรีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก การตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ตามองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการจัดการ องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต องค์ประกอบที่ 6 ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 7 ผลกระทบ และองค์ประกอบที่ 8 เงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีความถูกต้องและความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความถูกต้องของคู่มือในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสมของคู่มือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การประเมินรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการตรวจสอบคู่มือของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถูกต้องของคู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปกหน้า ปกหลัง สารบัญ และบทที่ 1 บทนำ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ บทที่ 3 การใช้รูปแบบ การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษา คู่มือมีความเชื่อมโยง ตามลำดับ ความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปกหน้า ปกหลัง เนื้อหามีความครอบคลุม และเหมาะสม คู่มือมีความเชื่อมโยง และสอดคล้องกัน ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กันยา สรรพกิจโกศล (2558) ศึกษาแบบการพัฒนาภาวะผู้นำสู่โลกสากลของผู้บริหารบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมส่งออกอาหารของประเทศไทย ผลการวิจัยการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำสู่โลกสากลของผู้บริหารบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมส่งออกอาหารของประเทศไทยด้วยการสนทนากลุ่ม พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้สามารถนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต องค์ประกอบที่ 6 ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 7 ผลกระทบ องค์ประกอบที่ 8 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คู่มือมีความเชื่อมโยง และ สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ สารบัญ บทที่ 2 การสร้างรูปแบบ และบทที่ 3 การใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนความเป็นประโยชน์ของคู่มือ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า บทที่ 2 การสร้างรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา บทที่ 3 การใช้รูปแบบ บทที่ 1 บทนำ ตามลำดับ สอดคล้องกับ (2565) รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้มีการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ประสบการณ์ด้านการบริหารหรือด้านการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำและได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วน เกี่ยวข้องครอบคลุมโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งในการสร้างรูปแบบมี กรอบแนวคิดหลักการ ทฤษฎี ของนักวิชาการต่างๆ ตลอดจนได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทำให้รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความถูก ต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของอนุพงษ์ซุมแวงวาปีและคณะ (2561) พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสม และ ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับณัฐธามณี พุทธิกุลหรือธรมธา (2565) ศึกษาแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถาน ศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาคเหนือ โดยการสัมมนา ประชาพิจารณ์ (Public Hearing) พบว่า มีความเป็นไปได้ขององค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกล ยุทธ์ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยในเขตภาคเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบของ รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาคเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนความเป็นไป ได้ของคู่มือของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาคเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาคเหนือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษาพบว่าองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่นำไปสู่องค์กรคุณภาพมี 6 ด้าน ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการมองเห็นโอกาสและนำองค์กรไปสู่อนาคต 2) การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

และเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง 4) การบริหารความเสี่ยง การวางแผนและจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น
 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารและการเรียนการสอน
 6) ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนากลยุทธ์ใหม่ๆ และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม แนวทางการพัฒนามาจากการศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าการพัฒนาแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) ปัจจัยสำคัญในการพัฒนา ได้แก่ การสนับสนุนจากองค์กร การฝึกอบรม และการเรียนรู้จากผู้นำต้นแบบ และ 2) กระบวนการพัฒนา ต้องมีการออกแบบโปรแกรมการอบรม สร้างโอกาสให้ผู้นำมีประสบการณ์จริง และมีระบบติดตามผล

3. การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จากการศึกษาข้อมูลและการประชุมเชิงปฏิบัติการกับผู้ทรงคุณวุฒิ ได้มีการพัฒนารูปแบบที่มี 8 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการ กรอบแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา 2) วัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการบรรลุ 3) ปัจจัยนำเข้า ทรัพยากรและเงื่อนไขที่จำเป็น 4) กระบวนการจัดการ วิธีการพัฒนาและการบริหารจัดการ 5) ผลผลิต สิ่งที่ได้จากกระบวนการพัฒนา 6) ผลลัพธ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้บริหารและองค์กร 7) ผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงในระดับระบบการศึกษา 8) เงื่อนไขความสำเร็จ ปัจจัยที่ช่วยให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การประเมินผลโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมาย 258 คน พบว่า ความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับมาก และ ความเป็นไปได้และประโยชน์ของคู่มือพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อค้นพบหลักของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญต่อคุณภาพขององค์กรสถานศึกษา
2. การพัฒนาผู้นำต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน เช่น วิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม และการใช้เทคโนโลยี
3. การออกแบบรูปแบบการพัฒนาต้องอ้างอิงจากหลักการ วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์ที่ชัดเจน
4. การประเมินผลรูปแบบการพัฒนายืนยันว่ามีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

สรุป

สรุปได้ว่า งานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในสถานศึกษา โดยเสนอแนวทางพัฒนาและตรวจสอบความเป็นไปได้ของรูปแบบ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้นำในระดับการศึกษาอื่นๆ ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 มี 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากร ได้แก่ สถานศึกษา จำนวน 112 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา จำนวน โรงเรียน 86 แห่ง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการ และครู รวมทั้งสิ้น 258 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึก และแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4) การบริหารความเสี่ยง 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 6) ความคิดสร้างสรรค์ 2. ระดับ

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตรวจสอบรูปร่างรูปแบบและคู่มือ จำนวน 9 คน พบว่า มีความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ส่วนความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด และความเหมาะสมของคู่มืออยู่ในระดับมาก ประเมินรูปแบบและคู่มือโดยใช้แบบสอบถาม ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของคู่มือ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 สามารถนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ไปใช้เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพได้

1.2 สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ไปใช้เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพได้

1.3 ควรมีการนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ไปทดลองใช้จริงในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสภาพบริบทแต่ละพื้นที่

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสู่องค์กรคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กฤษณา คำมา และชัชจรียา ไบลี. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับหลักการบริหารตามแนวคิดสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร. *ปัญญาปนิธาน*, 8(1), 57-70.

กิ่งฟ้า ภิรมย์ญาณ และชนมณี ศิลานุกิจ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง. *Legal State Journal*, 1(4), 9-19.

ฉันทยากร ศรีสุข และสรุณี อุเสินยาง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับความเป็นองค์กรนวัตกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนใต้. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 2(2), 1-14.

นฤมล แจ้งสว่าง และกรรณิกา ไวโสภา. (2566). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลอย เขต 2. *Ratanabuth Journal*, 5(1), 385-397.

- ประรัตดา ใจเมตตา และ กฤษณก ดวงชาตม. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 1. *Journal of Education Rajabhat Maha Sarakham University*, 20(2), 28-39.
- พิมพ์พิไล เหล่าพิมพ์ และสุชาดา บุษผา. (2565). ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 2197-2210.
- รัชนิดา การิรัตน์ และ ยุวธิดา ซาปัญญา. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. *Journal of Roi Et Rajabhat University*, 16(3), 138-153.
- วิชุดา บุญเทียม และ ศิริพงษ์ เต่าภายน. (2565). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *Journal of MCU Humanities Review*, 8(1), 173-189.
- สุนทรี อร่ามเรือง, ธัญเทพ สิทธิเสื่อ และศุภรณกฤษ ยอดสละ. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *Academic MCU Buriram Journal*, 8(2), 262-272.
- อาฟานดี คอลออาแซ และอিবรอฮิม สารีมาแซ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นราธิวาส. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 3(4), 67-86.
- Bass, B. M. (1990). *Bass & Stogdill's Handbook of Leadership: Theory, Research, and Managerial Applications* (3rd ed.). New York: Free Press.
- Chuang. (2010). A resource-based perspective on knowledge management capability and competitive advantage: An empirical investigation. *Expert Systems with Applications*, 27(3), 459-465.
- De Jong, J. P. J., & den Hartog, D. N. (2007). How Leaders Influence Employees' Innovative Behaviour. *European Journal of Innovation Management*, 10(1), 41-64.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the Crisis*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Goleman, D. (2000). *Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ*. Bantam Books.
- Horth, D. & Buchner, D. (2014). *Innovative Leadership: How to Use Innovation to Lead Effectively*. Work Collaboratively, and Drive Results.
- Krejcie, R.V.& Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Juran, J. M. (1992). *Juran on Quality by Design*. The Free Press.
- Kanter, R. M. (2006). *Confidence: How Winning Streaks and Losing Streaks Begin and End*. Crown Business.
- Kotter, J. P. (1996). *Leading Change*. Harvard Business Review Press.
- Northouse, P. G. (2018). *Leadership: Theory and Practice*. Sage publications.
- Oakland, J. S. (2014). *Total Quality Management and Operational Excellence: Text with Cases*. Routledge.
- Pugh, D. S. (1990). *Organizational Theory: Selected Readings*. Penguin.

- Schilling, M. A. (2008). *Strategic Management of Technological Innovation*. McGraw-Hill.
- Senge, P. M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. Doubleday.
- Sosik, J. J., & Godshalk, V. M. (2000). Leadership Styles and Creativity: The Role of the Leader. *Creativity Research Journal*, 13(2), 151-164.
- Wooi, T. (2013). *Innovation Leadership in education*. Retrieved June 18, 2022, from <https://www.slideshare.net/timothywooi/innovation-leadership-in-education-29983666>.